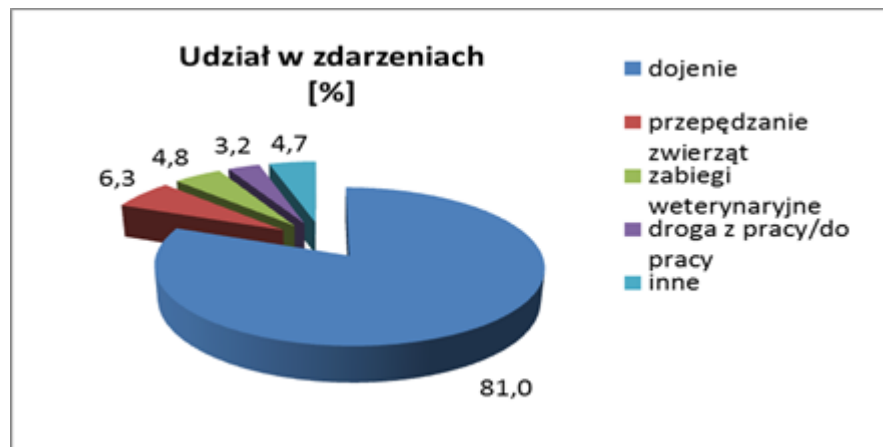

Bezpieczna praca przy dojeniu krów

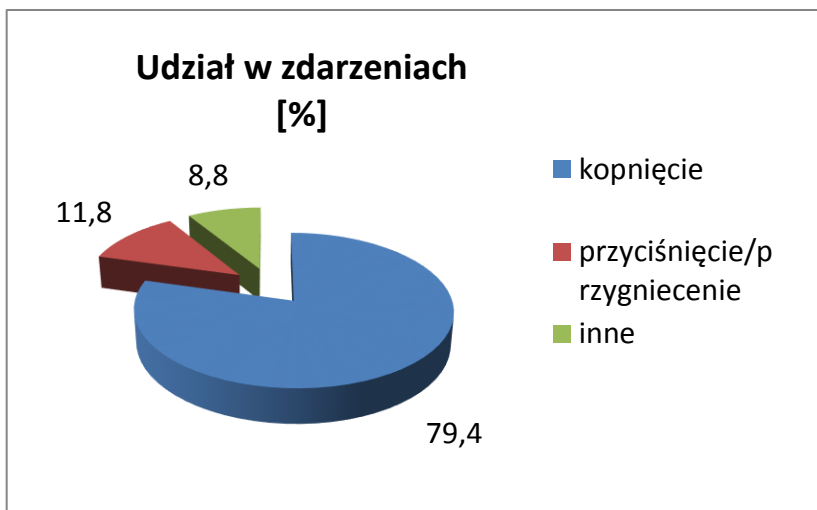
W związku z dojeniem krów pojawiają się zagrożenia dla bezpieczeństwa pracy dojarzy, które wynikają przede wszystkim z konieczności bezpośredniego kontaktu dojarza z krową. Taki bezpośredni kontakt z krową występuje podczas dojenia dojarkami rurociągowymi, a więc w oborach uwięziowych. Jednakże dojenie krów w dojarniach, gdzie bezpośredni kontakt dojarza z krową jest mocno ograniczony, czynności wykonywane przed zasadniczym dojem (higiena wymienia), ale także zasadniczy dój (zakładanie i zdejmowanie aparatów udojowych) wymagają jednak sięgania do wymienia. Reakcja krowy na dotyk może wiązać się z zagrożeniem urazem.

Obserwacje bezurazowych zdarzeń wypadkowych na stanowiskach dojarzy wskazują, że dojenie (ryc. 3) może być głównym źródłem urazów, a ich główną przyczyną jest działanie krów (ryc. 4).

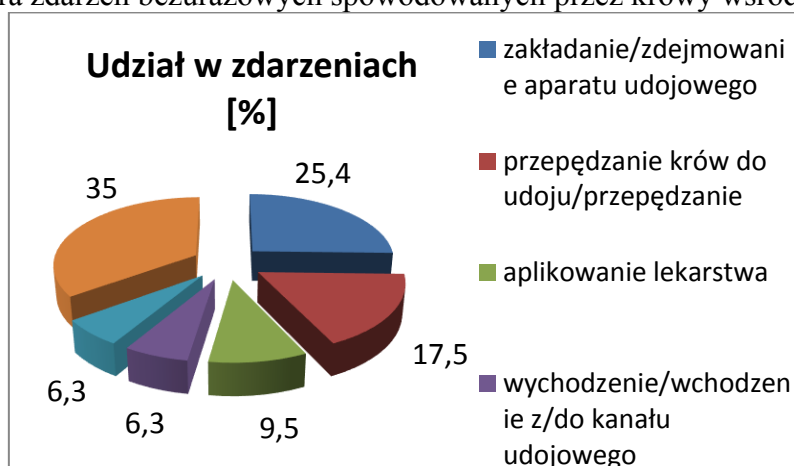

Ryc. 3. Udział rodzajów prac w ogólnej liczbie zdarzeń bezurazowych podczas dojenia.

Najczęściej są to kopnięcia dojarza (w rękę), jako reakcja krowy na zakładanie lub zdejmowanie aparatów udojowych (ryc. 5 i 6). Taki sposób reagowania krów występuje też podczas mycia wymienia oraz podczas próby aplikowania lekarstwa do strzyków. Jedynym sposobem uniknięcia lub przynajmniej ograniczenia urazów pochodzących od kopnięć jest ograniczenie lub uniemożliwienie krowie kopnięcia.

Ryc. 5. Struktura zdarzeń bezurazowych spowodowanych przez krowy wśród dojarzy

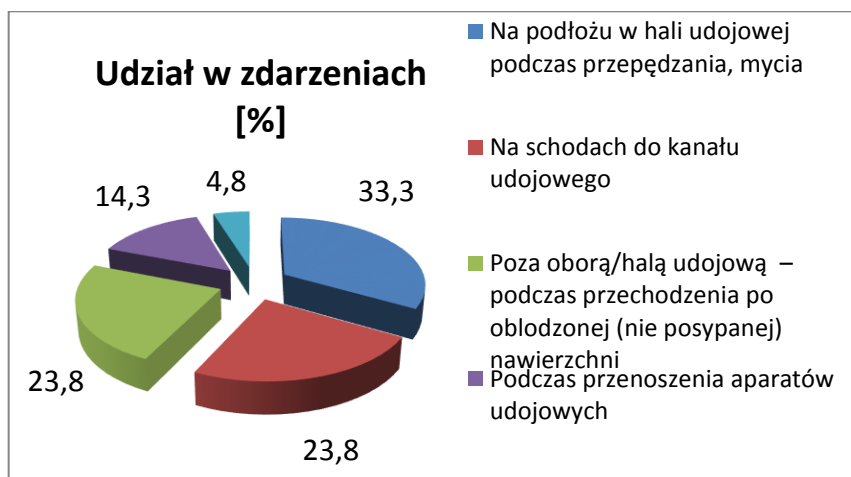
Ryc. 6. Udział wykonywanych czynności w ogólnej liczbie zdarzeń bezurazowych podczas dojenia.

Należy więc oznaczać krowy mające tendencję do kopania podczas doju i w ich przypadku stosować urządzenia ograniczające lub uniemożliwiające kopnięcia (ryc. 7).

Ryc. 7. Używanie poskromów ogranicza możliwość kopnięcia.

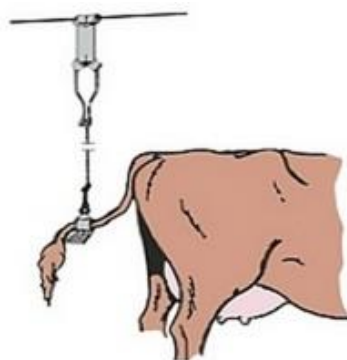
W świetle analizy bezurazowych zdarzeń wypadkowych bezpieczeństwo dojarzy paradoksalnie, może być zagrożone także poza oborą lub dojarnią. Zwłaszcza w porze zimowej wczesna pora dnia i niedostatecznie oświetlona droga prowadząca do tych obiektów, a przede wszystkim ich nieuprzątnięta i nieposypana nawierzchnia może prowadzić do poślizgnięć (ryc. 8). Obowiązek dbałości o drogi dojścia do stanowisk pracy powinien spoczywać na stróżach nocnych.

Ryc. 8. Okoliczności poślizgnięć, potknięć i upadków oraz ich struktura wśród dojarzy.

Kopanie może być także reakcją obronną krowy na dotykanie jej w miejscach obolałych, np. z powodu stanu zapalnego którejś części wymienia lub z powodu jakiegoś zranienia. Krowa ma wówczas tendencję do kopania nogą po stronie, która sprawia jej ból. Prawidłowym postępowaniem dojarza dla uniknięcia urazu spowodowanego kopnięciem jest np. zakładanie aparatu udojowego od strony przeciwnej w stosunku do miejsca sprawiającego krowie ból.

W oborach stanowiskowych i dojeniu na stanowiskach dojarz narażony jest na uraz oczu z powodu machania ogonem przez krowę. Warto się w takim przypadku zastanowić nad ograniczeniem tego rodzaju zagrożenia. Skutecznym sposobem na to może być podwieszenie ogona (ryc. 9).

Ryc. 9. Podwieszenie ogona eliminuje urazy oczu.

Przemieszczanie się dojarzy po mokrym i śliskim kanale udojowym może prowadzić do poślizgnięć i upadków. Dojarze powinni używać obuwie z podeszwą przeciwpoślizgową, a powierzchnie, po których przemierzają się, powinny być tak urządzone, aby ograniczyć ich śliskość (ryc. 10).

Ryc.10. Przykłady podłogi przeciwpoślizgowej [źródło: Grandin T. (2)]

Przestrzeń w kanale udojowym powinna być wolna od niepotrzebnych przedmiotów, które mogą stanowić istotną przeszkodę w swobodnym przemieszczaniu się dojarzy i powodować potknięcia oraz upadki (ryc. 11).

Ryc. 11. Przestrzeń w kanale udojowym powinna być wolna od zbędnych przedmiotów.

Podczas dojenia w dojarniach mogą występować problemy z podchodzeniem krów do stanowisk udojowych. Dojarze są wówczas zmuszeni do przepędzania krów w kierunku dojarni. Można w takich przypadkach próbować wykorzystać skłonność krów do tworzenia strefy własnego terytorium, a następnie poprzez ruch pracownika w kierunku tyłu punktu równowagi powodować przemieszczanie się krów w pożądanym kierunku.